

Talijanski i jugoslavenski zakonski tekstovi su u ovom pitanju bitno različiti, jer čl.46o. Zak. o plov. traži da teretnica bude potpisana od izdatnika i da u njoj bude naznačeno ime i prebivalište vozarovo, a čl.31. ZUIPB traži da teretnicu potpiše izdatnik i da se u njoj naznači ime i sjedište odnosno prebivalište brođarovo. Naše judikatura još nije imala prilike zauzeti stajalište da li je u našem pravu dopustivo da teretnicu izda u ime naručitelja zapovjednik, naročito kod brodarskih ugovora na vrijeme za cijeli brod /time charter/.

E.P.

VRHOVNI SUD SR NJEMAČKE

Presuda od 5.VII 1965.

Popravak broda - Odgovornost brodogradilišta za štetu prouzrokovanu požarom - Primjena klauzula Općih pravila brodogradilišta - Opća pravila primjenjuju se ako su naručitelju bila poznata, ukoliko nisu izričito isključena iz ugovora - Klauzula iz Općih pravila o neodgovornosti brodogradilišta za štetu ne dolazi do primjene ako je šteta prouzrokovana grubom nepažnjom organa poduzeća ili rukovodećih namještenika

Tužitelj je brodovlasnik broda hladnjače koji je dao na popravak u brodogradilište tuženoga. Među ostalim popravcima trebalo je izmijeniti i vanjsku oplatu u visini drugog grotla. U tu svrhu skinuli su radnici unutarnju izolaciju, koja se sastojala od granuliranog pluta i ploča također od pluta vezanog smolom. Skinuti materijal radnici su bacili u skladište broda. U noćnoj smjeni tri su varioca skidala vanjsku oplatu. Vatrogasna zaštita bila je obaviještena o početku radova i postavila je stražu koja se sastojala od po dva čovjeka na jednog varioca, a njihov je zadatak bio da nadgledaju let varnica. Pred jutro je posao bio dovršen i vođitelj pogona bio je obaviješten da su radovi zavarivanja prestali. Međutim naknadno je ustanovljeno da treba još na pojedinih mjestima razdvojiti ploče oplate i u tu svrhu bio je poslan jedan varilac kome nije postavljena vatrogasna straža nego je ostao samo jedan dežurni vatrogasac. Prilikom tih radova tokom jutra puhao je jaki vjetar koji je prodirao i u skladište gdje je rasuto pluto letilo kao sitna prašina. Oko podne primijećen je dim kako kulja iz skladišta. Dežurni vatrogasac otvorio je hidrant, ali se voda bila preko noći zamrzнула. Alarmirani vatrogasci koji su s pet cijevi i tri protupožarna broda prihrlili u pomoć nisu više ništa mogli učiniti. Brod je većim dijelom izgorio.

Brodovlasnik je ustao tužbom i tražio naknadu štete. Tuženo brodogradilište tražilo je da se tužbeni zahtjev u cijelosti odbije, pozivajući se na svoja Opća poslovna pravila o dokovanju i popravku brodova, koja izričito otklanjaju svaku

odgovornost brodogradilišta za eventualne štete.

Prvostepeni i drugostepeni sud ustanovili su da je požar nastao od zavarivačkih radova prilikom popravka, ali su tužbu odbacili kao neosnovanu. Zahtjev za reviziju također je odbijen iz slijedećih razloga:

Ne stoje tužiteljevi navodi da Opća pravila ne čine sastavni dio ugovora. Tužitelj je nekoliko tjedana prije nesretnog događaja tražio rezerviranje mjesta u brodogradilištu radi čišćenja broda i tada dobio uz pozitivan odgovor i Opća pravila. Tom prilikom nije došlo do sklapanja ugovora, jer je brodovlasnik promijenio svoje planove. Prilikom slijedećeg dolaska broda u brodogradilište otkrivene su pukotine na oplati i sklopljen je ugovor o popravku. Da tužitelj nije pristao na Opća pravila s kojima je otprije bio upoznat, trebao ih je u ugovoru izričito isključiti. Budući da to nije učinio, to je time prešutno pristao na ta pravila i ona su time postala sastavni dio ugovora. Iz čitavog tužiteljeva postupka proizlazi da je njegova volja bila da prihvati Opća pravila.

Prema sudskoj praksi njemačkih sudova klauzule o odgovornosti za štete ne mogu doći do primjene ukoliko se radi o gruboj nemarnosti organa poduzeća ili koga od rukovođača namještenika. Naprotiv na nju se može pozivati, ukoliko je štetu prouzročila nemarnost rečnika ili namještenika koji ne zauzimaju rukovođači položaj. Ne stoji također jer brodovlasnikova tvrdnja da je požar izbio zbog grube nemarnosti rukovođačkog namještenika i zbog toga što je protupožarna zaštita bila nedovoljno organizirana. Prilikom noćne smjene kad su bili obavljeni zavarivački radovi, vođitelj pogona organizirao je dovoljnu vatrogasnu službu. /Dva vatrogasca na jednog varioća/. Što je slijedećeg jutra u službi ostao samo jedan vatrogasac krivnja leži na jednom od predradnika koji je zabunom obavijestio vođitelja pogona da su zavarivački radovi dovršeni. Iz tih razloga ne može se uzeti da je šteta nastala zbog grube nemarnosti vođitelja pogona, te dolazi do primjene klauzula neodgovornosti iz Općih poslovnih pravila brodogradilišta o dokovanju i popravku brodova, pa tuženi nije dužan naknaditi štetu, a tužba se kao neosnovana odbija uz pokriće parničnih troškova sa strane tužitelja.

/HANSA 1965, str.2177/

V.F.